

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

01.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Сега

✓ Схемата "60:40" за заплатите всъщност е 23:77

Четири са основните критики на бизнеса срещу прословутата държавна помощ за запазване на работните места. Само предприятията, които все още не са изпаднали в дълбока криза, ще могат да приложат предлаганата схема за помощ за заплатите, позната като 60:40. Всъщност реалният размер на държавната помощ не е 60%, а е само 23%, сочат изчисленията на Асоциация на индустриалния капитал в България.

На практика, давайки рамо на бизнеса, за да запази работниците си, **държавата осигурява приходи в бюджета и във фондовете за социално и здравно осигуряване**, където ще продължат да влизат данъци и осигурителни вноски. Ако фирмата бъде принудена да съкрати хората си, те ще се наредят в бюрата по труда и ще взимат помощи за безработница, без да внасят и лев в бюджета, НОИ и здравната каса.

Министерството на финансите публикува примерни сметки, които показват **как би действала схемата 60:40 при брутна заплата 1008 лв.** За да плати такава заплата на работника, предприятието прави общ разход в размер на 1203,75 лв., като осигурителните и данъчни плащания (10%) за сметка на работника са 225,81 лв., а за сметка на предприятието - 195,75 лв.

Защо сметките на МФ са неточни

1. МФ изчислява, че държавата ще поеме цели 604,80 лв., за да подкрепи предприятието. Но на практика, помагайки на работодателя, държавата прибира 421.56 лв. обратно като осигуровки и подоходен данък. Т.е. **реално разходът за държавата ще е само 183,23 лв., което е 23%, а не 60%.**

2. Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, но тя би трябвало да плаща същите помощи за настъпването на риска „безработица“ - **ако работниците бъдат съкратени.** Само че ще дължи тези помощи за безработица до 12 месеца, а не 3 месеца, какъвто е срокът на компенсация при извънредното положение, и няма да получи обратно близо 2/3 от сумата под формата на данък и осигуровки.

3. Предложената мярка за компенсиране на бизнеса **не отчита степента на засегнатост на отделното предприятие** от кризата с COVID-19 и обявеното извънредно положение в страната. Предлага се еднакво да бъдат компенсирани предприятия, които са намалили приходите си от продажби с 20%, и такива, които са със срив от 80%.

4. На практика финансирането ще бъде насочено основно към **предприятия, които все пак имат "мазнинки"** - по израза на премиера Борисов, и могат да продължат да плащат на персонала. Но останалите, които нямат никакви резерви и почти никакви постъпления, няма как да се възползват. Това се отнася най-вече за малкия и средния бизнес, в който са заети 75% от работещите българи. Показателно е, че **344 000 фирми имат спестявания под 1000 лв.** (това са именно малки компании с до няколко служители).

ПОД УСЛОВИЕ

Последният вариант на постановлението е най-добрият възможен в рамките на действащия Закон за мерките по време на извънредното положение. Той обаче ще има малък ефект за икономиката. Ето защо е разумно ПМС-то все пак да стартира схемата за подпомагане на заплатите, а законът да се поправи максимално бързо, в рамките на месец, за да може мярката да се подобри и да обхване повече фирми, предлагат от АИКБ.

Ето защо схемата "60:40" всъщност е 23:77

изчисленията са на АИКБ за брутна месечна заплата на работника 1008 лева

Осигурителни плащания от работодателя:		
	лв.	дял, %
фонд Пенсии	82,86	8,22%

фонд ОЗМ	21,17	2,10%
фонд Безработица	6,05	0,60%
общо фондове за ДОО	110,07	
фонд ДЗПО в УПФ	28,22	2,80%
фонд ТЗПБ	9,07	0,90%
фонд Здравно осигуряване	48,38	4,80%
Общо осигурителни вноски	195,75	
Разход за работодателя - общо	1 203,75	
Осигурителни и данъчни плащания от работника:		
	лв.	дял, %
фонд Пенсии	66,33	6,58%
фонд ОЗМ	14,11	1,40%
фонд Безработица	4,03	0,40%
общо фондове за ДОО	84,47	
фонд ДЗПО в УПФ	22,18	2,20%
фонд Здравно осигуряване	32,26	3,20%
Общо осигурителни вноски	138,90	
Данъчна основа	869,10	

ДДФЛ	86,91	
Чиста сума за получаване	782,19	
Равносетка без помощ от държавата		
	лв.	дял, %
Работодателят плаща:	1 203,75	154%
Работникът получава:	782,19	100%
Държавата взема:	421,56	54%
Равносетка с помощ от държавата "60:40"		
	лв.	дял, %
Държавата заявява, че дава:	604,80	60%
Работодателят плаща:	598,95	77%
Работникът получава "чисто":	782,19	100%
Държавата реално помага с :	(604,80 - 421,57) =	183,23
		23%

Капитал

✓ АИКБ: Само компании, които не са в дълбока криза, могат да приложат схемата 23/77

Законът за извънредното положение трябва да бъде променен, за да помогне на повече хора в рамките на ресурса от 1 млрд. лв.

В навечерието на приемането на правителственото постановление за условията и механизма, по който ще се изплащат компенсации на работодатели, засегнати от кризата, Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) публикува критична позиция срещу възприетия от кабинета подход по темата. От АИКБ отново излагат тезата си, че предложението неефективно и неработещо за спрените предприятия, че съотношението на реалната държавна помощ всъщност не е 60/40, а 23/77. "Капитал" публикува позицията в цялост.

Само предприятия и компании, които все още не са изпаднали в дълбока криза, ще могат да приложат предлаганата схема за помощ 60/40, която по изчисления на Асоциация на индустриалния капитал в България реално е **23/77** от

нетния разполагам доход на работника. Така от нея няма да се възползват онези фирми, които имат най-голяма нужда от подкрепа, за да запазят работните места на хората.

Числата показват (*вижте прикачения файл*), че при брутна заплата от 1 008,00 лв. (примерът на Министерството на финансите по Нова ТВ) предприятието прави общ разход в размер на 1 203,75 лв.; осигурителни и данъчни плащания за сметка на работника са за 225,81 лв., а за сметка на предприятието - 195,75 лв. Така държавата получава общо 421,56 лв. обратно. Ако компанията реши да се възползва от държавната помощ 60/40, то при гореописаната заплата държавата реално ще помогне със 183,23 лв. (604,80 - 225,56 - 195,75), което представлява едва 23%, а не 60 на сто от нетното възнаграждение на работника (183,23 / 787,45 * 100%).

Документ: [Примерен разчет при заплата от 1008 лв.](#)

Тази схема е финансово изгодна за неработещите работници и за държавата и ощетява предприятието и останалите на работа работници и служители. Тя дискриминира работещите работници за сметка на неработещите, които ще получават пълното си възнаграждение, тъй като работещите освен, че ще изработват собствената си заплата, ще трябва да изработват и 77% от заплатите на колегите им, които почиват вкъщи.

Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, като на практика това са същите помощи за настъпването на риска "безработица", които тя трябва да плати на работниците, ако бъдат съкратени. Само че ще дължи тези помощи за безработица до 12 месеца, а не 3 месеца, какъвто е срокът на компенсация при извънредното положение, и няма да получи обратно близо 2/3 от сумата под формата на данък и осигуровки. Т.е. държавата иска да "икономиса" на гърба на останалите да работят и да плащат данъци в тези тежки условия работници.

Предложената мярка за компенсиране на бизнеса не отчита степента на засегнатост на отделното предприятие от кризата с COVID-19 и обявеното извънредно положение в страната. Предлага се в еднаква степен да бъдат компенсирани предприятия, които са намалили приходите си от продажби с 20 % и с 80-100 %. На практика финансирането ще бъде насочено основно към предприятия, имащи финансови резерви, а малките и средни предприятия, нямащи финансови средства, за да доплатят 77% от нетното възнаграждение на работника, няма да могат да участват в мярката. Така вложения за финансиране на мярката обществен ресурс няма да постигне целта си, а именно: запазване на работните места.

"При така направената мярка държавата ще понесе големи загуби веднага и много по-големи загуби в средносрочен план. Цялото общество ще загуби и ще се отдалечим още от стандарта на другите европейски народи.", смята председателят на АИКБ Васил Велев.

От Асоциацията сме категорични, че малкият и средният бизнес, в който са заети ¾ от работещите българи, няма достатъчно резерви, за да приложи подобна мярка. 344 000 фирми имат спестявания до 1000 лв., а това са именно малките компании с до няколко служители.

От АИКБ разбираме, че предложеното за съгласуване постановление е най-доброто при така приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение и утвърдената законова рамка. "Категорични сме, че то ще има малък ефект за икономиката на България. За нас мерките трябва да стартират в този вариант, тъй като не може незабавно да се поправят, но да важат само за първия месец, а през това време да се направи промяна на закона, за да се спаси това, което е останало и може да се спаси със същия ресурс", допълни Васил Велев.

От АИКБ предлагаме в рамките на същия ресурс, след преработване, схемата да работи и след отмяна на въведеното извънредно положение в страната, до края на август или септември - без дискриминиране и противопоставяне на интересите на работещи и неработещи работници и служители, с по-интензивна подкрепа за ниските доходи и в по-голяма степен засегнати предприятия, с частична, а не пълна компенсация на отсъстващия доход поради отсъстваща работа.

[БНР](#)

✓ Схемата 60/40 е неработеща и няма да се използва от фирмите

Заложена от правителството схема 60/40 е неработеща и няма да бъде използвана от българския бизнес. Това заяви в интервю за Радио Пловдив изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов. Той коментира решението всяка фирма, която има спад на приходите от продажби с над 20% заради коронавируса да кандидатства за държавна помощ по схемата 60/40 за 3 месеца. Предвидено е държавата да финансира 60% от заплатите на служителите, а останалата част ще се поема от работодателите.

Тази схема е насочена не към бизнеса, а към заетите лица, смята Иванов.

Според него за голяма част от работодателите ще е непосилно да доплаща 40% от заплатите на своите служители и осигуровките.

57 % от фирмените депозити са до 1000 лева. Тези суми не биха могли да покриват едно такова доплащане. Бизнесът няма резерви да поддържа участието си в тази схема, коментира Иванов.

Според организацията само предприятия и компании, които все още не са изпаднали в дълбока криза, ще могат да приложат предлаганата схема за помощ 60/40. От нея обаче няма да се възползват онези фирми, които имат най-голяма нужда от подкрепа, за да запазят работните места на хората.

От АИКБ не приемат да се компенсират на 100% хора, които стоят в момента вкъщи.

Цялото интервю с **Добрин Иванов** можете да чуете в [звуквия файл](#).

Сега

✓ Депутатът Хасан Адемов е с положителен тест за коронавирус

Имаме народен представител с установен положителен тест за коронавирус, това е д-р Хасан Адемов от ДПС, събщи председателят на парламента Цвета Караянчева на извънреден брифинг снощи.

Днес сутринта се събира извънредно председателският съвет на НС, за да реши какво да прави НС в тази ситуация. Със сигурност се отменя заседанието на бюджетната комисия, която трябваше да разгледа внесените от правителството промени в Закона за държавния бюджет.

По препоръка на Националния оперативен щаб всички депутати ще бъдат тествани днес в две софийски болници, както каза Караянчева "тестувани". В четвъртък на тест за коронавирус ще мине администрацията на парламента. След това ще се решава дали парламента да излезе в карантина или може да заседава.

✓ Бюджетът е излязъл на червено с над 200 млн. лева през март

Месечният дефицит се дължи най-вече на извънредните разходи за медици и за МВР

През март, когато коронавирусът нахлу и у нас, бюджетът буквално се е продължил. Това сочат предварителните оценки на Министерството на финансите, според които разходите през третия месец на годината са с **205.4 млн. лева повече от приходите.**

МФ посочва и причините за този негативен резултат: "В условията на безпрецедентна и динамично променяща се ситуация и усилията за борба с разпространението на COVID-19 в целия свят, България предприе извънредни и неотложни мерки в редица направления, включително създаване на необходимите условия за ефективно функциониране на двата най-важни сектора при настоящата извънредна ситуация – здравеопазването и службите за сигурност."

Все пак според екипа на Владислав Горанов като цяло бюджетът към края на март все още е на плюс - благодарение на добрите резултати за януари и февруари. Към **29 февруари хазната е имала 1.48 млрд. лева излишък**, който под ударите на коронакризата в края на март се е стопил до 1.275 млрд. лева.

Икономиката на България и бюджетът на страната тепърва ще страдат от ударите на пандемията, предупреждават от МФ: "Въвеждането на извънредно положение у нас се случи преди броени дни, проявлението на фискалните ефекти е съпроводено с времеви лаг и ще се усети през следващите месеци. Данните към март още не са повлияни от ефектите както в приходите, които ще се проявят в следващите месеци заради влошената икономическа среда в България и света, така и от ефектите в разходите, свързани с насочването на допълнителен ресурс за изпълнение на наредените извънредни мерки", се посочва в съобщението на министерството до медиите.

По-точни данни за март ще бъдат публикувани в края на април.

✓ Горанов обясни защо иска чек за нови 7.8 млрд. лв. заеми

Ако пандемията продължи над 3 месеца, възстановяването на икономиката ще започне чак в края на 2021 г., прогнозира финансовият министър

Правителството иска парламента да му разреши да тегли до 10 млрд. лв. заеми тази година заради очертаващия се срив на приходи и трупащите се разходи заради кризата с коронавируса. Това предвижда проектът за актуализация на държавния бюджет за 2020 г. Той бе одобрен на извънредно заседание на кабинета, а министърът на финансите Владислав Горанов даде някои разяснения. Предлага се планираният за 2020 г. нулев бюджетен дефицит, да бъде коригиран на минус 3.5 млрд. лв. В момента правителството има нисък таван за поемане на нови задължения - той е до 2.2 млрд. лева.

"Разглеждаме всички опции за теглене на дълг - на вътрешния пазар, на външния и потенциално финансиране от международни финансови институции. Поемането на нов дълг обаче не е на всяка цена", посочи Горанов.

По думите му в момента държавата разполага с достатъчно буфери да се справим със ситуацията, но тъй като тя е много динамична, правителството иска да се подсигури за бързо пристъпване към емисия на държавни ценни книжа.

"Всички мерки, които предприемаме имат да за цел да гарантират, че държавата разполага с достатъчна ликвидност и буфери, които да й позволят да поддържа всички нейни функции", заяви финансовият министър.

Финансовото министерство разглежда **три сценарии на развитие на икономическата криза. "Предприемаме действия спрямо най-негативния, за да се подготвим за най-тежката ситуация. Той предвижда 3% спад на икономиката за 2020 г."** посочи Горанов.

Другият сценарий предвижда запазване на растежа с 0.7%, третият - нулев растеж.

Ако пандемията продължи повече от 3 месеца, възстановяването на икономиката ще започне чак в края на 2021 г., прогнозира финансовият министър. Той заяви, че към момента трудно може да се изчислят загубите за икономиката, но всички фактори на брутният вътрешен продукт - вътрешно потребление, внос и износ, са поставени на изпитание.

Не се разглежда сценарий за промяна на данъчната политика. "Когато стопанският живот страда, натоварването с повече данъци, няма да подобри състоянието му", заяви Владислав Горанов.

Финансовото министерство очаква сериозно изоставане на основните данъци и осигурителни вноски спрямо планираните, което е обвързано с намаляване на вътрешното потребление, свиване на износа и вноса, по-ниска от планираната заетост, промени в допусканията за цената на суровия петрол и курса на щатския долар и др.

Разчетите при изготвяния най-негативен сценарий очертават **неизпълнение на годишните прогнози по приходите в общ размер на около 2,44 млрд. лв.**, като ще бъдат засегнати основните данъци - ДДС, акцизи, корпоративни данъци, ДДФЛ, социално-осигурителни вноски и др.

Така намалелите приходи налагат актуализация на бюджетното салдо - от планирано нулево салдо, се предлага **бюджетен дефицит в размер на 3,5 млрд. лв. (2,9 % от прогнозния БВП).**

Заради схемата за запазване на работни места „60/40“ (поемане от страна на държавата на 60 на сто от осигурителният доход на заетите в предприятия, чийто бизнес е пострадал в най-голяма степен) се предлага бюджетът на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за **фонд „Безработица“ да се завиши с трансфер от държавния бюджет в размер на 1,43 млрд. лв.**, от които 1 млрд. лв. за допълнителни разходи и 430 млн. лв. за компенсиране на очаквано неизпълнение на приходите по бюджета на ДОО.

По планираната схема за подпомагане на бизнеса чрез предоговаряне на условията за кредитиране и на гражданите, чрез отпускане на безлихвени заеми от 1500 лв., е предвиден **допълнителен разход в бюджета от 700 млн. лв., с които да се увеличи капитала на Българската банка за развитие.**

Заради тези две мерки - увеличаване на бюджетния дефицит от нула до 3,5 млрд. лв. и осигуряването на допълнителен капитал за ББР (700 млн. лв.), което общо възлиза на 4,2 млрд. лв., както и за **гарантирането на достатъчно ликвидни фискални буфери в случай на по-негативен от очаквания сценарий**, се предлага увеличаването на лимита за поемане на нов държавен дълг до 10 млрд. лв. Това е със 7.8 млрд. лв. повече от определения таван от 2.2 млрд. лв. в сега действащият закон за държавния бюджет. От началото на годината правителството вече е поело нов дълг от 800 млн. лв., а на 6 април се очаква нова емисия ДЦК на вътрешния пазар за 200 млн. лв.

На първия етап ще бъде необходимо да се предложат ДЦК на пазара - вътрешен и евентуално външен, споменатите 4,2 млрд. лв., а останалата част от лимита ще бъде активирана само в случай, че се налагат след кризата или в следващите месеци на 2020 г. осигуряване на допълнително ликвидно финансиране, поясни финансовият министър.

"От фискална гледна точка България се намира в добра кондиция на прага на извънредната ситуация, предизвикана от разпространението на заразата с COVID-19. Дисциплинираната и последователна политика за поддържане на положително или близко до балансирано салдо през последните години позволи да бъдат запазени буферите във фискалния резерв. Параметрите по изпълнението на бюджета към момента на обявяване на ситуацията на извънредно положение в България по консолидираната фискална програма са добри и се отчита текущо превишение на приходите над разходите. Това обаче е само моментното състояние на фиска на прага на настоящата безпрецедентна криза", се посочва в разпространеното в понеделник правителствено прессъобщение.

Проектът за актуализация на сметките на държавата за 2020 г. вече е в Народното събрание. Насрочено е разглеждането му в парламентарната Комисия по бюджет и финанси, а в четвъртък - първо четене в пленарната зала. Финансовият министър изрази надежда, че парламентът ще гласува окончателно промените в бюджет 2020 до края на седмицата.

✓ За 10 дни 20 000 българи останаха без работа

От тях само половината са обявили, че са съкратени заради извънредното положение

Опашки от хора, останали без работа, се вият пред бюрата по труда от първите дни на кризата. На борсата излизат и много българи, които се върнаха от чужбина

Стръскащ ръст на безработните отбелязва статистиката за първите две седмици на извънредното положение. За десет работни дни 19 555 българи са обявили, че са загубили работата си, показват данни на Агенцията по заетостта, предоставени на в. "Сега". От тях половината са посочили като причина да бъдат съкратени извънредното положение и мерките срещу разпространението на коронавируса.

Данните за втората седмица на извънредното положение са особено тревожни - за времето от 23 до 27 март броят на новорегистрираните безработни е 12 661 лица. Това означава, че миналата седмица в бюрата по труда са се регистрирали по 2532 души на ден - почти двойно повече отколкото през първата седмица на извънредното положение. За сравнение в седмицата 16-20 март на борсата излязоха 6894 души, а социалният министър Деница Сачева съобщи, че в един ден регистрираните безработни са 1301.

9909 души от излезлите на борсата от началото на кризата са посочили като причина мерките за ограничение на коронавируса, съобщи в началото на седмицата социалният министър. Само през втората седмица на извънредното положение 7235 души са декларирали като причина за оставане без работа коронавирус инфекцията, показват данните на АЗ.

Очаквано, бизнесът става все по-предпазлив към наемане на хора в тези непредсказуеми времена. Наред с почти двойното увеличение на новорегистрираните безработни, започналите работата са значително по-малко отколкото в първата седмица - едва 1959 безработни са били наети, при 3221 назначени на първичния пазар в седмицата 16-20 март. По същото време миналата година в рамките на същата седмица (16-20 март) работата са намерили над 6000 души.

Още по-сериозно изглежда случващото се на фона на статистиката за същите седмици на миналата година. За седмицата 23-27 март увеличението е почти трикратно - от 4561 души през 2019 г. на 12 661 сега. Съответно започналите работата безработни лица тогава са почти двойно повече от сега - 3784.

Към 20 февруари броят на безработните у нас беше 202 980 души, показват данните на АЗ. Към 27 март вече имаме 213 700 безработни, съобщи в понеделник министър Сачева. Увеличението за пет седмици е с 5.2% или с 10 720 души.

В случващото се до момента все още не са включени евентуални масови съкращения, които се правят по специална процедура и след предварително уведомление. Вчера КНСБ посочи над 63 средни и големи предприятия, които са пряко засегнати от коронакризата. Експресно проучване на синдиката показва, че 13% от тях вероятно ще стигнат до съкращения. Според информацията на КНСБ на места вече има освободени - например 300 души в "Стомана". "Язаци

България" в Димитровград е на път да прекрати дейност, съкращения очаква и "Средна гора" в Стара Загора. Заявка да освободи до 2000 души публично изказа "Арсенал".

ПРОГНОЗА

В мотивите към актуализацията на бюджета, която поиска правителството, МФ очертава мрачна картина за заетостта тази година. Министерството директно признава, че не всички фирми ще успеят да се възползват от мярката за запазване на заетостта (схемата 60:40), а като особено рискови откроява микро и малките предприятия. Очакванията са, че около 75% от потенциалния брой на заетите от отраслите, които попадат в списъка за подкрепа, ще бъдат включени в мярката, а останалите 25% ще се трансформират в безработни. Така очакванията са броят на заетите да се понижи с малко под 4% през второто тримесечие, като възстановяването на заетостта се очаква да започне едва в края на годината. Средният за годината спад на заетите се оценява на 2.1%, а нивото на безработица се очаква да се покачи с около 2 процентни пункта спрямо 2019 г. до 6.2%.

ОТ ЧУЖБИНА

Сред новите безработни има и завърнали се от чужбина българи. По европейски регламент те имат право на обезщетение за безработица у нас, като често получават максимума - 74.29 лв. на ден, който беше въведен именно заради тях. По последни данни на НОИ, които са към декември, 4063 души получават обезщетение за безработица по европейски регламенти, като средната месечна сума е 1236 лв. Нашият осигурителен институт изплаща обезщетението, след което си възстановява част от сумата от осигурителната институция в страната, в която е работило лицето.

✓ Връщането на надвзетите 150 млн. лв. за парно и газ ще се проточи

Коронавирусът и трудности около преизчисляването на цени и сметки със задна дата отдалечават плащането на компенсаци

Фирмите и домакинствата няма да си получат скоро компенсациите за надплатените пари за парно, топла вода и природен газ за периода 5 август 2019 - 31 март 2020 г. За целта трябва да бъдат направени промени в Закона за енергетиката, които вече са внесени в Народното събрание. Текстовете обаче предвиждат протяжна процедура за преизчисляване на цени и фактури за 8 месеца назад, преминаваща през няколко етапа. Освен това по тях са внесени сериозни възражения и забележки от бизнеса. А снощи се оказа, че има депутат, заразен с коронавирус, и планираните извънредни заседания се отменят, за да може народните представители да бъдат изследвани. Възможно е парламентът да остане затворен за седмици, ако се наложи карантина.

За преизчисляване на сметки със задна дата и връщане на надвзети пари се заговори, след като "Булгаргаз" и "Газпром" се договориха за намаляване на цената на руския газ, считано от 5 август 2019 г. Така за периода до 31 март руската компания трябва да върне на "Булгаргаз" 150 млн. лева, а на свой ред българското предприятие трябва да възстанови парите на своите клиенти - химически заводи, топлофикации, газоснабдителни дружества и т.н. След това пък доставчиците на енергия трябва да върнат на своите абонати надплатените суми. За всеки от тези етапи от преизчисления по веригата трябва да се произнесе Комисията за енергийно и водно регулиране КЕВР, като одобри коригирани цени за всеки от месеците от август до март, предвижда проектът, за промени в Закона за енергетиката, който бе внесен в парламентарното деловодство. Той е подготвен от работна група, но е минал през Министерския съвет за одобрение, а за пестене на време е внесен с подписа на депутат от ГЕРБ Валентин Николов. По тази причина обаче общественото обсъждане бе претупано за два дни - и то почивни, събота и неделя, а проектозаконът няма оценка на въздействието.

Засега е ясно само, че пари "на ръка" на хората няма да се връщат, а надвзетите суми за парно и природен газ ще се приспадат от следващи сметки - след като законите поправки бъдат одобрени и след като цените и фактурите бъдат преизчислени със задна дата, което ще отнеме месеци.

Връщането на надвзетите 150 млн. лева е много важно в условията на коронакризата, в която доходите на много фирми и граждани са застрашени. За някои фирми и домакинства то е единствен шанс да останат редовни платци и да не закъсват с плащането на сметките.

КАК

Всяко дружество - клиент на "Булгаргаз", примерно топлофикация, трябва да преизчисли своите цени за времето от миналия август заради по-евтиния газ и да ги представи за одобрение в КЕВР. След това топлофикацията трябва да пресметне какво има да връща на своите абонати и накрая - да приспадне надвзетото от бъдещите сметки. Вариантът с компенсиране чрез приспадане е избран, защото връщането на пари би било много по-сложно за осъществяване," обясни депутатът Валентин Николов. Той посочи, че във фактурата за парно и топла вода информацията на размера на компенсацията ще е видна на отделен ред.

НАДОЛУ

Междувременно днес Комисията за енергийно и водно регулиране трябва да вземе окончателно решение с колко точно ще поевтинееят газът, парното и топлата вода от днес. Пред дни стана ясно, че се очаква топлинната енергия да поевтинее от 8% за Варна до 25% за София. Енергийният регулатор ще определи новите тарифи следобед и те ще влязат в сила незабавно.

✓ Емил Караниколов: Важно е за запазим производството в кондиция

Вчера финансовият министър анонсира актуализация на Бюджет 2020. Той очерта вариант на спад на икономиката с 3%. "Това е най-негативният сценарий. При всички положения ситуацията е коренно различна от всички сценарии, които познаваме", каза в студиото на сутрешния блок на БНТ министърът на икономиката Емил Караниколов.

В момента, дори в България да няма коронавирус икономиката щеше да спре и с всеки изминал ден тя се забавя, обясни министърът. Колкото са повече в кондиция основните предприятия у нас, толкова по-бързо ще се възстанови икономиката ни, каза той.

Магазини и аптеки работата и това трябва да е така. Наложил се някои от бизнесите у нас да спрат, на според Караниколов така или иначе при тези извънредни мерки хората е нямало да ходят по хотели и ресторанти.

Емил Караниколов: Като изчезне вирусът, нормалният живот ще продължи. България трябва да търси от всяко зло - добро.

Темата за общата индустриална политика беше поставена още по време на българското европредседателство и министърът е сигурен, че тя ще се върне.

Министърът съобщи и добра новина за икономиката ни. Въпреки тежката ситуация у нас ще сертифицираме проект за 120 милиона. Според Караниколов важното в момента е за запазим производството в кондиция.

Вече има съкращения на служители, а в бюрата по труда се записват и хора, върнали се от чужбина. Министър Караниколов обясни, че се очаква нивото на безработица у нас до края на годината да достигне 6%.

✓ Основната мярка на банките е въвеждането на пълна или частична кредитна ваканция за хората и фирмите

У нас се очаква да бъдат обявени конкретните мерки на търговските банки, за подпомагане на хората в периода на кризата.

Председателят на Асоциацията на банките в България Петър Андронов обяви в предаването „Референдум“, че основната мярка, която банките ще въведат след получаване на насоки от Европейския банков орган, е свързана с въвеждането на пълна или частична кредитна ваканция за хората и фирмите засегнати от пандемията.

Освен това, банките обмислят и безлихвено кредитиране, но чрез посредничеството на Българска банка за развитие.

Две са основните условия, на които хората и фирмите трябва да отговорят, за да се възползват - да нямат лошо кредитно минало към кредитните институции и към държавата.

✓ ЕК: Мерките срещу COVID-19 не трябва да подкопават демокрацията

В Испания броят на жертвите на COVID-19 продължава да расте. За последното денонощие са починали най-много хора от началото на пандемията в страната - 849.

Жертвите в Испания са общо 8 189. Заразените са над 94 000.

Председателят на Европейската комисия предупреди, че извънредните мерки, въведени от правителствата заради коронавируса, не трябва да подкопават демокрацията и не бива да са сметка на фундаментални принципи и ценности.

Фон дер Лайен подчерта, че демокрацията не може да работи без свободни и независими медии.

Междувременно стана ясно, че лекарят, който придружаваше руския президент Путин при обиколката в московска болница миналата седмица, е заразен с COVID-19.

[Мениджър](#)

✓ 4% инфлация и ръст на безработицата над 6% заложи в актуализацията на бюджета

Спад на БВП от 3% в реално изражение, видим в почти всички компоненти на националната икономика, ръст на цени, водещ до инфлация от 4% при заложи 2,3% в плансметката на държавата преди извънредната ситуация с коронавируса и безработица около 6,2% са сред основните параметри, заложи в предложението за актуализация на държавния бюджет, което вече е внесено в Народното събрание.

Безпрецедентните мерки за ограничаване на движението, приети от всички страни, ще се отразят съществено на износа на транспортни и туристически услуги. Очаква се това да се отрази в спад на реалния износ на услуги с 25,7% през 2020 г. спрямо 2019 г., става ясно от мотивите към документи.

Според прогнозите на финансовото министерство, на база на които е изготвено предложението за актуализация **очакваният спад в износа на стоки**, заради ограниченото търсене от страна на основните ни търговски партньори и удължените срокове за доставка ще е **13,3%**. Общо износът на стоки и услуги **ще намалее с 16,3% през 2020 г.** при растеж от 1,9% през 2019 г. и спад от 11,7% през кризисната 2009 г. По-слабите износ и вътрешно търсене **ще ограничат и размера на вноса на стоки и услуги с 12,9%**, като ефектът върху услугите ще е по-осезаем, гласят още разчетите, записани в мотивите.

Спадът на БВП от 3%, който по-рано бе обявен като изражение на възможно най-лошия сценарий от финансовия министър Владислав Горанов е изчислен по метода на крайното търсене, а именно - потребление на домакинствата, частни инвестиции и износ на стоки и услуги. Икономиката на ЕС ще бъде по-сериозно засегната и ще се свие с около 4% през 2020 г., се казва още в проектопредложението за актуализация.

Частното потребление в България ще намалее основно заради ограничителните мерки, изразяващо се предимно в спад на услугите свързани с култура и развлечения, хотелиерство и ресторантьорство, туристически пакети. Спадът на

заетостта и очакванията за ограничение на разполагаемия доход също ще допринесат за по-слабо потребление както на услуги, така и на стоки за дълготрайна употреба.

Допълнително повишената несигурност ще доведе до ограничение на някои потребителски разходи и формиране на предпазни спестявания от страна на домакинствата, посочват още от Министерство на финансите в мотивите.

При цената на нефта ще има натиск за понижаване, произлизащ от ниското търсене и съзнателните мерки в тази насока на основни производители. Допусканията са, че цената на суровия петрол тип „Брент“ ще се понижи с 43,8% спрямо 2019 г. до средногодишна стойност от 36 щатски долара/барел.

Прогнозата за курса BGN/USD е за 1,77 лева за 1 долар, което съответства на 1,1 долара за 1 евро, сочи друга прогноза на МФ.

Пазар на труда

След положителното развитие на пазара на труда през 2019 г. и достигнатите исторически най-високи нива на заетост и най-ниски нива на безработица, очакванията за 2020 г. са тенденциите да се обърнат. Новата прогноза за развитието на основните показатели на пазара на труда е изготвена при отчитане на прилагането на мярката за запазване на заетостта чрез подкрепа на доходите. Направено е допускане, че от нея първоначално ще се възползват основно секторите, които понастоящем са преустановили или намалили дейността си в резултат от действието на извънредното положение, като постепенно ще бъдат обхванати и свързаните сектори по веригата на доставки и междуотрасловите връзки. Не може да се очаква, обаче, че всички фирми ще успеят да се възползват от мярката за запазване на заетостта, като може да се предположи, че особено рискови са микро и малките предприятия.

Според МФ **около 75% от потенциалния брой на заетите** от отраслите, които попадат в списъка за подкрепа, ще бъдат включени в мярката, а останалите **25% ще се трансформират в безработни**. Така очакванията са броят на заетите да се понижи с малко под 4% през второто тримесечие и да надхвърли 5% през третото тримесечие на годишна база, като възстановяването на заетостта се очаква да започне едва в края на годината. **Средният за годината спад на заетите се оценява на 2,1%, а нивото на безработица се очаква да се покачи с около 2 пр.п. спрямо 2019 г. до 6,2%.**

Динамиката на компенсациите на наетите през 2020 г. се очаква съществено да се забави до 2,6%, като основният фактор за това ще бъде намалението на наетия трудов ресурс, но влияние ще окаже и по-бавното нарастване на компенсацията на един нает, в резултат от оптимизирането на разходите при задържане на заетостта.

Инфлация

Прогнозите за инфлация, подадени в разчетите за актуализация са за **повишаване на цените с около 4%**, при положение, че бюджетът за тази година е изготвян на база прогноза за инфлацията от 2,3%.

Нулевият дефицит, който трябваше да играе роля на буфер, в момента е крайно недостатъчен. Разчетите при изготвяния базов сценарий на актуализацията сочат неизпълнение на годишните прогнози по приходите по консолидираната фискална програма в общ размер на около 2,44 млрд. лв., като се очаква да бъдат засегнати основните данъци - ДДС, акцизи, корпоративни данъци, ДДФЛ, социално-осигурителни вноски и др.

Размерите на очакваното негативно отклонение на разчетите по приходите налагат актуализацията на годишната цел по отношение на бюджетното салдо за 2020 г. Общо **дефицитът се очаква да достигне 3,5 млрд. лв. или 3% от БВП.**

Дори и в кризисната актуализация на бюджета **не се предвижда увеличение на данъците**. В проекта обаче е записано анонсираното вече от финансовия министър сериозно вдигане на лимита за поемане на нов държавен дълг като се предлага сегашният текст в приетия за 2020 г. бюджет „2,2 млрд. лв.“ да бъде заменен с „10 млрд. лв.“. Посочените обстоятелства налагат увеличение на допустимия максимален размер на държавния дълг към края на годината до 31,5 млрд. лв, като в тази връзка е предвидено и увеличаване на разходите за лихви по държавния бюджет в размер на 70 млн. лв., пише още в мотивите на предложението.

В тях също така се подчертава, че от фискална гледна точка „България се намира в добра кондиция на прага на тази извънредна ситуация.“, заради „дисциплинираната и последователна политика за поддържане на положително или близко до балансирано салдо през последните години (с изключение на еднократното отклонение през 2019 година, свързано с реализирани еднократни разходи за сектор „Отбрана“). Това, според вносителите е позволило да бъдат запазени буферите във фискалния резерв, което „ както се вижда в настоящата ситуация е жизнено важно“, пише в документа.

От МФ признават, че България като отворена икономика не може да остане изолирана от протичащите процеси в основните икономии на еврозоната, които формират значителна част от стокообмена и износа на страната. В мотивите за актуализацията на държавния бюджет за 2020 г. се посочва още, че **при силно негативен сценарий е възможно да се наложат и допълнителни промени във фискалните параметри за годината, които към момента е невъзможно да бъдат оценени.**

Междувременно, председателят на парламента Цвета Караянчева свика **извънредно заседание на парламента на 2 април**. Освен предложението за актуализация на бюджета, на него ще се гледа на първо четене и проектът за изменение на Закона за енергетиката. Парламентът спря работа извънредно миналата седмица заради епидемията от коронавирус в страната.

✓ Ананиев отмени заповедта за задължителното носене на маски на обществени места

По-малко от 12 часа след въвеждането на задължителното носене на маски, здравният министър Кирил Ананиев обяви на брифинг в Министерския съвет, че я отменя, защото все още нямало "обществен консенсус" по въпроса.

България ще закупи 1 млн. предпазни маски от вида FFP2 или FFP3, които са с най-висока защита и които ще бъдат раздадени чрез социалното министерство на социално слаби и хора, които нямат възможност да си закупят такива

маски. След като бъдат закупени, в рамките на седмица – две, те ще стигнат и до хората, изчисляват от здравното министерство.

„Използването на маските дава възможност за отдалечаване от тези мерки, които значително могат да ограничат гражданските права на българското население. Ето защо сме сигурни, че тази мярка води до отдалечаване на момента на взимането на по-сериозни мерки“, поясни министър Ананиев.

По думите му, основният дебат сред специалистите продължава да бъде, че тези маски трябва да се носят не от здравите, а само от болни хора, за да не пренасят заболяването.

„Но ние не знаем кои са болни, между нас се движат хиляди хора, които може би са носители, но не са изследвани. Заради това решихме, че е хубаво всички да носят маски, защото не се знае от къде ще дойде заразата“, допълни здравният министър.

„Мерките, които се предприемат от Оперативния щаб и се реализират в заповеди на министъра на здравеопазването, са насочени само и единствено към защита на здравето на българските граждани и ограничаване на разпространението на коронавируса на територията на България. Този вирус е съвсем нов, а хипотезите са най-различни. Вчера взехме решение да въведем тази мярка в резултат на контакт с наши колеги от Израел, Австрия, Китай и др. Различни политики са провеждат в отделните държави, но считам, че можем да се доверим на тези държави, след като те са установили, че има такъв ефект. И ние като правителство решихме да приложим превантивно тази мярка с оглед ограничаването на разпространението на вируса“, обясни здравният министър.

До една седмица се очакват 2 млн. маски от Китай – обикновени и с повишена защита. Министерството е влязло в контакт с около десет фирми, които са пренасочили производството си за изработване на предпазни маски. „След определен период българското производство ще бъде преобладаващо на територията на България, така че няма да бъдем зависими от други държави. Нашето желание е в даден момент тези маски да излязат в свободна продажба и по аптечната мрежа“, увери Ананиев.

Той се обърна към хората с гореща препоръка да използват маските ежедневно, след като напуснат своя дом и в съответствие със Закона за здравето, в който е казано конкретно кои са местата за обществено ползване. Ще има нова заповед, която ще е с препоръчителен характер за масово носене на маски, стана ясно още по време на брифинга, в който участва и вътрешният министър Младен Маринов.

„Още преди да се издаде тази заповед хората си ползваха маски и така трябва да бъде. Нито една мярка не е на 100 процента сигурна, но комплексът от мерки значително повишава възможността да не се заразим. Препоръчвам хората постепенно да се снабдят с маски и да ги ползват в затворени помещения, когато са с други хора. Ходя вечер в магазина и виждам, че хората са с маски. Новата заповед ще е препоръчителна, но аз смятам, че хората трябва да носят маски. Целта не е да принуждаваме хората, целта е да им обясним че това е важно за тях“, коментира вътрешният министър.

Голяма част от опитите за контрабанден износ на предпазни средства са преустановени, най-малкото заради затворените гранични пунктове, каза още той. Възможно е обаче опити за контрабанда е възможно да са се насочили към вътрешния пазар, тъй като търсенето на маски е увеличено. Колкото до цените на маските на вътрешния пазар за крайни потребители, министърът заяви, че „за съжаление, в пазарната икономика няма как властта да регулира цените“. Идеята е пазарът да определя цената. „Виждате, че на пазарът излизат дори големи държави като САЩ, които търсят лични предпазни средства. Те вероятно ще ги вземат от Китай. Това вдига цената. Китайците за 1 месец смениха цените много, което е нормално за това търсене. Няма как нито аз, нито министърът на икономиката да определим каква ще е цената на маската. Предполагам, че ще има спекулации в тази връзка“, обясни Маринов. В периода от въвеждането на задължителното носене на маски, до отмяната му няма глобени, посочи той. „Полицайте не бяха започнали контрола. Общо 402 акта са съставени във връзка със забраната за паркове и градинки и събиране на повече от двама души“, отчете вътрешният министър.

✓ **Антикорупционната комисия отнела имущество за над 8.7 млн. лв. през 2019-а**

През миналата година, с влезли в сила съдебни решения, Антикорупционната комисия е **отнела имущество в полза на държавата за 8 777 714,51 лв.**, включително 37 недвижими имота и 119 превозни средства. Общият размер на претендираното за отнемане имущество към 31.12.2019 г., включително и от предни години, е над 3 млрд. лева по 510 дела. Това става ясно от отчетния доклад на КПКОНПИ за 2019 г., внесен в Народното събрание и публикуван на сайта на антикорупционния орган.

През 2019 г. КПКОНПИ е приела 222 решения за образуване на производства и 175 решения за внасяне на искове за отнемане.

През годината е извършена **проверка на декларациите на 9900 лица**. За 21 лица материалите са изпратени на НАП, при установено несъответствие в размер на повече от 5 000 лв., а за 27 е предприета пълна имуществена проверка, поради установено несъответствие е в размер на повече от 20 000 лв. Приети са и решения за пълна имуществена проверка по отношение на 315 задължени лица, които не са подали или са подали извън законоустановения срок съответните декларации.

По направление „**Конфликт на интереси**“ през годината са **постъпили общо 166 сигнала**, по които са образувани производства за извършване на проверка за конфликт на интереси. Комисията е приела 14 решения, с които се установява конфликт на интереси, 87 решения, с които не се установява конфликт на интереси и 61 решения, с които се прекратява производството. Сравнението с 2018 г. сочи на приети 22 такива решение в повече през настоящия отчетен период.

Общият размер на наложените санкции и отнемане по посочените решения и издадените **наказателни постановления** е в размер на 203 538 лв., при 105 260,40 лв. за 2018 г.

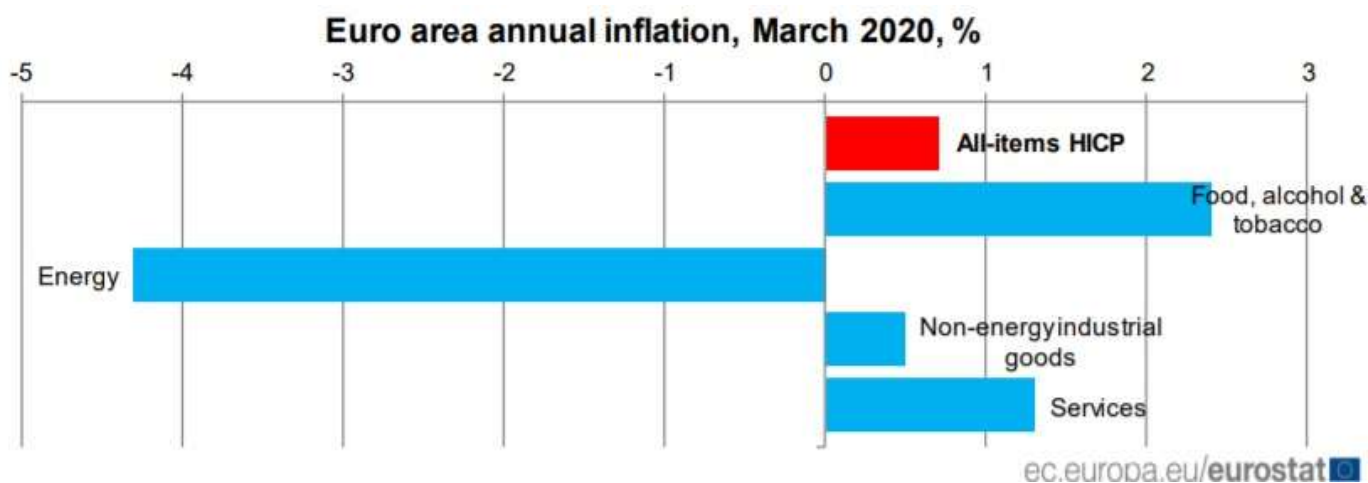
През 2019 г. на дирекция „Противодействие на корупцията“ в КПКОНПИ са били възложени от Прокуратурата по реда на ЗСВ общо 553 проверки, при 343 за 2018 г. По 450 преписки работата е приключена и резултатите са докладвани на възложилите проверката прокурори, като в 83 случая докладите касаят наличие на данни за извършени престъпления. Получени са 965 сигнала, по които са извършени конкретни действия и проверки, включително и снемане на обяснения от лица.

Служители от дирекция „Противодействие на корупцията“ са участвали в **9 специализирани операции** под ръководството на Специализираната прокуратура, проведени на територията на съответните общини, а именно: община Червен бряг; община Чупрене; община Божурище; община Пловдив; община Костенец, община Севлиево; Държавен Фонд „Земеделие“ - София; град Костенец и община Несебър.

✓ **Инфлацията в Еврозоната се е забавила до 0,7% през март**

Годишната инфлация в Еврозоната е паднала до 0,7% през март от 1,2% през февруари, сочи предварителна оценка на европейската статистическа служба Евростат.

Според Евростат през март най-много да са поскъпнали храните, алкохолът и цигарите (2,4% спрямо 2,1% през февруари. Следват услугите (1,3% спрямо 2,1% през февруари), промишлените стоки без енергията (0,5%, сравнима спрямо февруари). Цените на енергията са спаднали най-много (-4,3% в сравнение с -0,3% през февруари).

✓ **470 000 фирми кандидатстват за съкратено работно време в Германия**

Около 470 000 компании в Германия са кандидатствали през март по правителствената схема за съкратено работно време заради коронавируса, съобщи Федералната служба по труда, цитирана от Ройтерс.

Заявления са подадени от много сектори, най-вече от търговията на дребно, хотелиерството и кетъринга, информира службата. Това е форма на държавна помощ, която позволява да работодателите да прехвърлят служителите си на по-малко работни часове през период на икономически спад, за да могат да запазят щата им, пише БТА. Мярката се използва предимно от промишлеността, включително автомобилостроенето в Германия.

"Това означава милиони служители да могат да запазят работата си", заяви на пресконференция министърът на труда и социалните въпроси Хубертус Хайл. Според него сега на съкратено работно време ще преминат доста повече хора в сравнение с периода на световната финансова криза от 2009 година.

✓ **МВФ удължи двустранните кредитни споразумения с още три години**

Съветът на Международния валутен фонд (МВФ) одобри нова тригодишна рамка за двустранни споразумения за заеми, гарантирайки, че ще бъде поддържан пълният кредитен капацитет от 1 трилион долара, предаде Ройтерс. Решението идва в момент, когато страните членки се борят с натиска върху икономиките от коронавирусната епидемия, предаде Ройтерс.

Новата рамка до голяма степен е същата като задействаната през 2016 година за споразумения, позволяващи на по-богати държави членки на МВФ пряко да кредитират страни в нужда, посочват от Фонда.

Институцията удължава двустранните кредитни споразумения от декември 2020 година до края на 2023 година с възможност за допълнително едногодишно продължаване до края на 2024 година.

✓ **Ръст на борсите в Европа на фона на възстановяването на китайската промишленост**

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа записаха стабилен ръст в ранната търговия на фона на тежката разпродажба през този месец, като в момента инвеститорите измерват въздействието на огромните фискални стимули в борбата с негативните икономически ефекти от кризата с коронавируса, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши с 5,08 пункта, или 1,61%, до 319,96 пункта, но продължава да е на път да регистрира най-лошото си тримесечие от близо две десетилетия заради блокажа на бизнес активността в Европа.

Немският DAX отчете ръст от 200,41 пункта, или 2,04%, до 10 016,38 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 напредна с 92,88 пункта, или 1,67%, до 5 656,62 пункта. Френският измерител CAC 40 се повиши с 39,53 пункта, или 0,9%, до 4 418,04 пункта.

Подиндексите на туристическият сектор (SXTP) и енергийния сектор (SXEP), които са сред най-големите губещи този месец, напреднаха съответно с 5,18% и 4,14%.

Секторите на здравеопазването (SXDP) и комуналните услуги (SX6P), считани за сигурни убежища, също отчетоха печалби, като двата подиндекса напреднаха съответно с 1,61% и 1,98%.

„Изглежда, че има светлина в края на тунела, но това не означава, че здравната криза е свършила“, коментира Дейвид Мадън от CMC Markets в Лондон.

„Вероятно има търговци, които си казват, че акциите са наистина евтини, но в същото време не са готови да започнат да ги изкупуват, защото няма изгледи здравната ситуация да се подобрява“, добавя той.

На фона на приетите фискални стимули за трилиони долари, индексът на волатилността на акциите в Евронзоната V2TX да е на нива, които не са виждани от финансовата криза насам.

Обемите на търговията в STOXX 600 се понижиха за четири поредни дни, като инвеститорите предпочитат да следят развитието на ситуацията от страничната линия.

На фона на растящите страховете от дълбока и продължителна глобална рецесия Китай изненада ръст на промишлената активност през март. Въпреки това анализаторите предупреждават, че дългосрочното възстановяване към момента далеч не е сигурно.

„Дори и апетита за рискови активи да продължи да расте, все още е твърде рано да се говори за продължително възстановяване“, коментира Харалмбос Писорос, старши пазарен анализатор от JFD Group.

„За да променим нагласите си, трябва да създадат ваксина, която да е готова за дистрибуция. В този случай фискалните разходи и разхлабването на паричната политика не могат да изпълнят ролята на ваксина“, добавя той.

Ръст в САЩ

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха силен ръст в понеделник, удължавайки печалбите от миналата седмица, след като американският президент Доналд Тръмп обяви, че федералните указания за социална дистанция в страната остават в сила до 30 април, пише Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се повиши с 690,7 пункта, или 3,19%, до 22 327,48 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 напредна с 85,18 пункта, или 3,35%, до 2 626,65 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете ръст от 271,77 пункта, или 3,62%, до 7 774,15 пункта.

Технологичният сектор бе сред големите печеливши, като акциите на Microsoft, Alphabet и Amazon поскъпнаха съответно с 7,03%, 3,25% и 3,36%

Сега Dow е на 20% под нивото си преди разпродажбите, породени от кризата с коронавируса, докато S&P 500 излезе от мечия пазар и е на 17% под тези нива.

„В момента рисковите активи са в очакване на V-образно възстановяване“, смята Дейв Абрихт от Newfleet Asset Management.

„Вярвам ли че това ще се случи? Смятам, че всичко зависи много от това дали ще бъде открита някаква ваксина за COVID-19 и колко дълъг ще бъде периода, преди хората да започнат да се връщат на работа“, добавя той.

НА пресконференция в неделя американският президент Доналд Тръмп обяви, че федералните насоки за социални дистанциране в САЩ ще бъдат удължени до 30 април. Тръмп добави, че пикът на смъртните случаи в страната вероятно ще бъде достигнат до две седмици. Тези мерки, които носят краткосрочни икономически проблеми, са приемани от някои инвеститори като такива, които може да предпазят от по-дългосрочни щети за икономиката.

Позитивните нагласи на пазара бяха подкрепени и от Johnson & Johnson, след като компанията обяви, че е открила потенциална ваксина за COVID-19. От фирмата подчертаха, че тестовете на ваксината върху хора ще започнат през септември. След новината акциите и поскъпнаха с 8%.

Печалбите в понеделник идват, след като в петък Dow регистрира седмичен ръст от 12,8%, което е най-големият скок в рамките на 5 търговски дни от 1938 г. насам. За седмицата S&P 500 се повиши с 10,3%, което е най-добрият седмичен резултат от 2009 г. Nasdaq отчете най-доброто си седмично представяне за 11 години, напредвайки с 9,1%.

Разнопосочна търговия в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанския регион записаха смесени резултати във вторник на фона на подобрите от очакваното данни за китайската промишлена активност, пише Си Ен Би Си.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite се повиши с 3,08%, до 0,11%, до 2 750,3 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite напредна с 8,38 пункта, или 0,5%, до 1 665,93 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng отчете ръст от 428,37 пункта, или 1,85%, до 23 603,48 пункта.

Индексът на мениджърите по доставките PMI е достигнал 52 пункта през март, сочат данни на китайската статистическа служба и на Китайската федерация по логистика и доставки. Това е значителен скок в сравнение с февруарското дъно от 35,7 пункта. Границата от 50 пункта разделя растежа от свиването. PMI индексът за сектора на услугите достигна 52,3 пункта.

„Мартенските данни за PMI в Китай, които скочиха над нивата от 50 пункта, не са изненадващи, ако спи припомним, че свиването през февруари бе най-драстичното от 15 г. насам. Изгледите за второто тримесечие продължават да са притеснителни заради спада на външното търсене и незадоволителното търсене на вътрешния пазар“, смятат икономисти от ANZ.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 167,96 пункта, или 0,88%, до 18 917,01 пункта.

В Южна Корея бенчмаркът Kospі напредна с 37,52 пункта, или 2,19%, до 1 754,64 пункта, докато австралийският измерител ASX 200 отчете спад от 104,6 пункта, или 2,02%, до 5 076,8 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 0,36 пункта, или 0,09%, до 420,43 пункта. BGBX40 се повиши с 0,65 пункта, или 0,73%, до 90,09 пункта. BGTR30 напредна с 3,77 пункта, или 0,87%, до 435,18 пункта. BGREIT записа спад от 0,02 пункта, или 0,02%, до 125,58 пункта.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Собствениците на бизнес сгради искат мораториум върху главници по заеми

Асоциацията на собствениците на бизнес сгради в България предлага спешни мерки за облекчаване на икономическите щети от COVID-19 в сектора

Асоциацията на собствениците на бизнес сгради в България (АСБС), която обединява най-големите компании собственици и инвеститори в бизнес недвижими имоти у нас, предлага спешни мерки за облекчаване на икономическите щети от COVID-19 в сектора.

„Неблагоприятното отражение на пандемията върху всички аспекти на социалния и икономическия живот в глобален мащаб предизвиква тежки сътресения и в сектора, в който са активни членовете на Асоциацията. Именно затова предлагаме пакет от конкретни мерки, които да доведат до запазване на стопанската активност и съхраняване на потенциал, който да позволи бързото възстановяване на икономиката след кризата“, споделя Таня Косева-Бошова, председател на управителния съвет на АСБС.

Целта на мерките, които предлага Асоциацията на собствениците на бизнес сгради в България, е балансираното разпределение на рисковете и тежестите.

Мерките, предлагани от асоциацията, включват въвеждане на държавен мораториум за плащанията на главници по кредити – с продължителност 9 месеца за всички длъжници, чийто бизнес е засегнат от блокирането на стопанския живот; запазване на всички договорени условия по кредитите – лихви, такси, срокове и други – непроменени за срока на отсрочване на кредитите; временно освобождаване на собствениците на недвижими имоти от данък недвижими имоти за 2 месеца – за периода април-май 2020 г.; отстъпка в размер 25% от плащането на дължимия данък недвижими имоти и такса смет за тези, които изплатят цялото си годишно задължение през периода на извънредното положение; изцяло освобождаване на собствениците на бизнес имоти, които имат забрана за извършване на стопанска дейност, от такса битови отпадъци за срока на обявеното извънредно положение; намаляване на местния данък за прехвърляне на имоти на 1% за период от 6 месеца; намаление на нотариалните такси с 50% за сделки, свързани с покупко- продажба на имоти. Като аргументи за предлаганите мерки от асоциацията посочват насоките на Европейската централна банка за прилагане на подобни инициативи на търговските банки; добрата регулация и капитализация на българския банков сектор, които не биха поставили финансовите институции в тежко положение в случай, че се съгласят с предложените мерки; фактът, че наемателите в бизнес сградите са пряко засегнати от блокирането на икономиката и пряката невъзможност да се извършва икономическа дейност, както и очакваното дълго възстановяване след икономическия шок, поради широкия му ефект върху всички икономически партньори на страната.

„Съзнаваме сериозността на предизвикателствата, пред които сме изправени, както и отговорността за вземаните решения. Готови сме да участваме чрез наши представители в обсъждане на мерките, насочени към преодоляване на последствията от кризата и запазване и възстановяване на икономическата активност“, заключава Таня Косева-Бошова, председател на управителния съвет на АСБС.

✓ БАИТ: ИТ секторът не изпитва притеснения от настоящата ситуация

Огнян Траянов, изп. директор на Технологиика и председател на Управителния съвет на Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ), Светът е бизнес, 30.03.2020

ИТ секторът у нас не изпитва притеснения от настоящата ситуация към днешна дата. Всичко зависи от това колко дълго ще бъде изместването на баланса между здравето на хората и икономиката. Това каза Огнян Траянов, изп. директор на Технологиика и председател на Управителния съвет на Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ), в предаването “Светът е бизнес” с водещ Ивайло Лаков.

“При всички случаи това предизвикателство ни даде възможност да видим измеренията, способностите и необходимостите от високите технологии, започвайки от образованието“, коментира Траянов.

“Има скок в начина на предоставяне на образователни технологии дистанционно. Това е една крачка във върнатата посока, това е начинът, по който учителят ще може спокойно да работи индивидуално с всеки ученик”.

Според госта дигитализацията в образователния сектор ще даде възможност и за навлизането му на други континенти и страни, които не могат така лесно да получат и изградят добра образователна система.

“Всички тези удобства, които сега сме подтикнати като общество да използваме, ще се насадят трайно в нашето ежедневие“, прогнозира Траянов.

По думите на госта ИТ секторът очаква в средносрочен план до 15 юни да има значителен спад на разпространението на коронавируса и икономиката да премине към работа на пълни обороти.

Според Траянов обаче рецесията е започнала от началото на годината в Германия и Италия. “Коронавирусът ѝ даде много силен тласък, така че икономическата криза вече е съвсем реалистична“, добави той.

Целия разговор вижте във [видео материала](#).

✓ **Работодателите може и да нямат достатъчно стимули да се възползват от мярката 60/40**

Адвокат Христо Копаранов, партньор в адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“, В развитие, 31.03.2020
Работодателите могат да кандидатстват за компенсации по мярката за подкрепа на българския бизнес, известна като 60/40, от днес. До 7 дни би трябвало да получат решение, а до 5 дни след това да получат и средствата. Това каза адвокат Христо Копаранов, партньор в адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“, в предаването "В развитие" с водещ Вероника Денизова.

"Сред фирмите, които могат да получат подкрепа чрез плащане на част от възнаграждението на служителите си, са тези от секторите търговия на дребно, транспорт, хотелиерство, ресторантьорство, туристическа дейност, артистична и творческа дейност и частни детски градини", добави още той.

Адвокат Копаранов поясни, че самите работещи няма да получат компенсацията, тя ще бъде получена от работодателя. *"Работниците трябва да получат пълния размер на своето трудово възнаграждение, като това е ангажимент на работодателя. Той се ангажира да изплати пълния размер, както и да изплати осигуровките. От гледна точка на получаване на трудовото възнаграждение за работещите практически нищо не се променя. На тях им се гарантира, че няма да бъдат съкратени през този период, за който се получават компенсациите, както и за допълнителен период, не по-малък от този, за който се изплащат компенсациите"*.

Той каза още, че има елементи в постановлението, които биха могли да намалят стимулите на работодателите да се възползват от мярката за подкрепа на бизнеса.

✓ **Франция предлага МВФ да увеличи своите специални права на тираж**

Това би предложило бърза подкрепа на страните, които се очаква да срещнат сериозни затруднения, заяви Бруно Льо Мер

Франция ще предложи по време на конферентен разговор между ръководителите на държавите от G-20 във вторник Международният валутен фонд да увеличи своите специални права на тираж с 500 милиарда долара като част от плана за подпомагане на развиващите се страни на фона на коронавирусната криза, предава Bloomberg.

Това би предложило бърза подкрепа на страните, които се очаква да срещнат сериозни затруднения, особено в Африка, заяви френският финансов министър Бруно Льо Мер в телефонна конференция с журналисти. Франция също ще предложи нова бърза кредитна линия за допълване на суаповете между централните банки.

"Сега трябва да подготвим отговор на икономическата криза, която би могла да бъде изключително силна в развиващите се страни", каза Льо Мер. "Искаме масирана и незабавна помощ", добави той.

Мораториумът върху дълга може да бъде първата стъпка за подпомагане на някои страни, заяви Льо Мер. "Основната грижа е да се избегне това най-слабите държави в света да бъдат основните жертви на коронавирусната криза", каза той.

[БНР](#)

✓ **Десислава Танева: Доброто решение е произведеното от българските земеделци да стигне до нашия пазар**

„Няма как да остане незасегнато лице от пандемията. Нашата цел е да подкрепим най-уязвимите, за да останат в сектора и след кризата, защото по отношение на храните е свързан с продоволствието. Няма привилегировани... Първото и най-добро решение е произведеното от българските земеделци да стигне до пазара“. Това подчерта пред БНР министърът на земеделието Десислава Танева.

Страната ни е в контакт с Европейската комисия и с българските евродепутати с искане и предложение да се предостави възможност за препрограмиране на програмата за развитие за селските райони:

„Можем да съберем до 50 млн. евро и да имаме възможност да бъдат разпределени тези пари по различни направления – да се компенсират разходите на земеделските стопани, предприети във връзка с разпоредените протиепидемични мерки, компенсиране за намалени цени и пазари, инвестиционна цел – подкрепа на земеделците за инвестиции за съхранение на продукцията“.

В предаването „Преди всички“ министър Танева подчерта реалистичните възможности за отваряне на възможност по програма „Морско дело и рибарство“, тъй като рибарството е сектор, силно засегнат от кризата.

Земеделският министър призова търговските вериги у нас да предлагат месна продукция от региона.

[Капитал](#)

✓ **Кризата в развитие: Въпроси и отговори за работодатели**

Какви мерки и действия може да предприеме бизнесът в условията на извънредно положение

Актуализирано на 31 март

В условията на извънредното положение заради епидемията от коронавируса почти целият стопански живот се оказва засегнат. Дейността на хиляди фирми бе спряна със заповедта на министъра на здравеопазването, с която то беше въведено, а още много повече са косвено засегнатите, които също не могат да работят в сегашната ситуация.

Бяха предприети редица извънредни промени в законодателството, които се очакваше да бъдат в полза на бизнеса и работниците, така че да преминат по-безболезнено през кризата. Много от тях обаче се изгубиха или измениха в хаоса от предложения, законодателни инициативи, президентско вето и нови поправки. Затова "Капитал" събира на едно място най-важните въпроси за работодателите по време на кризата и ще ги актуализира при всички последващи промени.

Какви възможности дава новият закон да се преустрои режимът на работа?

Законът даде възможност на работодателите по време на извънредното положение **едностранно** да налагат дистанционна форма на работа - надомно или от разстояние, където е възможно. Ако дистанционната работа е невъзможна за съответната дейност, работодателят има възможност:

1. Да предостави на работниците половината от платения им годишен отпуск и без тяхно съгласие;
2. Да въведе за част или за целия персонал непълно работно време;
3. Да спре дейността на цялото предприятие или на част от него, като в този случай има право да предостави целия платен годишен отпуск на съответните работници и служители без тяхно съгласие. Ако по време на извънредното положение работодателят преустанови работата, но без да предостави отпуск на работниците, той им дължи пълната заплата за този период.

Кой и как може да получи компенсация от 60% от brutните заплати на служителите

Законът предвижда, че засегнатите от извънредното положение работодатели от частния сектор имат право на компенсация в размер на 60% от осигурителния доход за януари 2020 г. на засегнатите лица в продължение на максимум три месеца. Срещу това работодателят се задължава за това време да изплаща на работниците си разликата от 40% до пълната брутна заплата.

Документ: [ПМС](#)

Според приетото на 30 март постановлението на Министерския съвет от схемата могат да се възползват две категории работодатели. **Първата категория** са тези от конкретно определени засегнати сектори на икономиката, които по нареждане на държавен орган, а не по свое усмотрение, са преустановили работа на цялото предприятие или на част от него, или на отделни работници и служители. Към постановлението има списък приложение с икономическите дейности - търговия на дребно в молове (без търговия на храни, лекарства, цигари), някои видове пътнически транспорт, хотелиерство, ресторанти и заведения за бързо обслужване, питейни заведения, киносалони, туроператори, организиране на конгреси и търговски изложения, частни детски градини, театри и друга артистична и творческа дейност, култура, спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих, поддържане на добро физическо състояние. От тази категория работодатели не се изисква да доказват намаляване на приходите поради извънредното положение, а само заповедта за спиране на работата.

Втората категория са работодатели от всички сектори на икономиката, с някои изрично изброени изключения, които заради извънредното положение са спрели работата на цялото или на част от предприятието или на отделни работници, или пък са въвели намалено работно време. Условието за тях е да удостоверят 20 % спад на приходите си за предходния месец преди подаване на заявлението, спрямо друг предходен период, който зависи от това дали фирмата е учредена преди или след 1 март 2019 г. Ако фирмата е създадена преди 1 март 2019 г., спадът на приходите за предходния месец се преценява спрямо същия календарен месец през миналата година. Ако е създадена след тази дата, то тогава спадът на приходите за предходния месец се преценява спрямо усреднените приходи от продажби за януари и февруари 2020 г. Всички условия за кандидатстване са публикувани [на сайта на Агенцията по заетостта](#) и от 31 март може да се кандидатства. Процедурата ще бъде изцяло електронна и максимално бърза, а отпуснатите компенсации ще влязат в публичен регистър. Заради бързането няма да се искат много финансови документи по доказване на намалението на приходите, но според социалния министър Деница Сачева това не означава, че контрол няма да има - той ще се осъществява паралелно от Главна инспекция по труда и от НАП, а проверки за истинността на декларираната информация практически може да има през цялата година.

Общи изисквания към работодателите, които кандидатстват за помощта: да нямат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски, да не са обявени в несъстоятелност, да не са в производство по несъстоятелност или в ликвидация, да не съкращават персонал в периода на получаване на компенсациите, да нямат установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за нарушение във връзка с трудовото договаряне в предходните 6 месеца и др.

Могат ли да се освободят служители без предизвестие и какви обезщетения се дължат от работодателя в случая

Кодексът на труда по принцип предвижда предизвестие при уволненията по инициатива на работодателя с изключение на някои хипотези, когато работодателят прекратява договора поради виновно поведение на работника. Релевантните основания при намаляване на обема на работата са посочени в чл. 328, ал. 1, т. 1-4 от Кодекса на труда - при закриване на предприятието или на част от него, съкращаване на щата, намаляване на обема на работата; спиране на работа за повече от 15 работни дни, коментират за "Капитал" от адвокатско дружество "Цветкова & партньори". Преценката кое основание да се използва работодателят прави според конкретната ситуация.

- **Закриване на предприятието** има, когато е налице пълно преустановяване на производствената и служебната дейност, за което трябва да има взето валидно решение от съответния компетентен орган при спазване на съответната процедура. Това решение трябва да посочва дата, от която предприятието ще се счита за закрито. Именно тази дата се явява и дата на прекратяване на трудовите правоотношения.
- **Закриване на част от предприятието** - когато става въпрос за обособена част в структурата на дейността.
- **Съкращение на щата** - премахват се отделни щатни бройки от едно или различни структурни звена на предприятието. Работодаелят има право да направи подбор и да уволни работници, чиито щатове не се съкращават, за сметка на други, по-квалифицирани.
- **Намаляване обема на работата** - общо намаляване на производствената програма, спад в стокооборота с относително траен характер, а не в резултат примерно на няколкодневен недостиг на суровини. Тук работодателят също има право на подбор.
- **Спиране на работа за повече от 15 работни дни** - има реално спрял трудов процес за 15 дни, по време на който работникът е бил на работа и не е вършил работата си, независимо дали става въпрос за отделно звено или за

отделни работници. Работодателят няма право на подбор, на това основание може да бъде уволнен само работник, който реално е бил в престой.

При всички тези случаи на уволнение работодателят дължи предизвестие и ако не го спази, съответно дължи **обезщетение за неспазено предизвестие**. То е в размер на брутното трудово възнаграждение за срока на предизвестията - ако трудовият договор е безсрочен, а ако става въпрос за срочен договор - обезщетява се целият срок до края на договора, но не повече от три месеца. Минималният срок на предизвестията при безсрочен договор по закон е 1 месец, но може да се уговаря и по-голям размер.

На второ място, при тези основания за уволнение се дължи и **обезщетение за оставане без работа**, ако в първия месец след уволнението работникът/служителят не си е намерил работа - в размер на брутното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 1 месец. Ако в този срок той си е намерил работа с по-ниска заплата, обезщетението е в размер на разликата за същия срок.

При всички случаи на прекратяване на трудовия договор независимо от основанията се дължи и **обезщетение за непозвонения платен годишен отпуск**, ако има такъв.

Различна ли е процедурата при масово уволнение?

Процедурата при масово уволнение включва задължение на работодателя да информира предварително синдикалните организации на работниците и служителите и да проведе консултации с тях не по-късно от 45 дни по-рано, както и да сигнализира агенцията по заетостта за подготвяно такова уволнение не по-рано от 30 дни. Неспазването на това изискване обаче не прави уволнението незаконно само на това основание, стига да са спазени другите законови изисквания за съответното прекратяване на договора, коментира за "Капитал" **адвокат Енчо Динев от адвокатско дружество "Точева & Мандаджиева"**. То обаче води до имуществени санкции - глобата за работодателя е от 1500 до 5000 лв., а за виновното длъжностно лице - от 250 до 1000 лв., за всяко отделно нарушение.

Критерият за масово уволнение е различен според списъчния състав на предприятието. Така например, когато за един месец в едно предприятие с персонал между 20 и 100 души бъдат уволнени минимум 10 души - по причини, несвързани с конкретния работник или служител - това се счита за масово уволнение. Когато заетите са между 100 и 300 души, за масово се счита уволнението на не по-малко от 10% от тях, а в предприятията с 300 и повече работници и служители - най-малко 30 души уволнени.

Новите срокове за декларации и данъци

Годишното счетоводно приключване на фирмите, както и подаването на годишни декларации по Закона за корпоративното подоходно облагане вече **може да стане до 30 юни**. Това означава, че и срокът за плащане на данък печалба за 2019 г. компаниите става 30 юни вместо досегашния 31 март. Срокът за подаване на годишна данъчна декларация от еднолични търговци и земеделски производители също става 30 юни. Отстъпката ще може да се ползва до 31 май.

До 15 април т.г. задължените да правят авансови вноски за корпоративен данък дружества могат да подадат декларация, в която сами да определят каква печалба за данъчни цели очакват през 2020 г. На тази база те ще определят и какви авансови вноски дължат за първите две тримесечия на годината. **Те могат да посочат и нула, ако очакват загуба**. Ако годината все пак се окаже силна, през декември компаниите могат да довнесат авансов данък и да не дължат лихви.

Фирмите, които вече са подали декларации за авансовия данък за 2020 г., без да са имали предвид извънредното положение, сега имат възможност да ги коригират.

Годишни финансови отчети могат да бъдат подадени в Агенция по вписванията до 30 септември 2020 година.

Кога има непреодолима сила

Търговският закон определя като **непреодолима сила (форсмажор)** "непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора".

Именно такова е въведеното със закон извънредно положение до 1 април и съответно фирмите ще могат да се позовават на него. Конкретно - непреодолима сила може да е налице при договор за доставка на хранителни продукти за заведение, тъй като ресторантът не може да работи или пък доставчикът не може да внесе стоката, защото границите са затворени. **При договори за наем казусът е по-сложен**, тъй като е важно какво са се уговорили страните - например дали недвижим имот ще се използва специално за ресторант, или може да се използва и за друго.

При непреодолима сила **договорът се запазва, но длъжникът не дължи изпълнение** на задълженията си и не отговаря за вредите поради неизпълнението им.

Непреодолимата сила ще важи за периода, в който важи извънредното положение. В същото време, ако този период е толкова дълъг за някоя от страните, че тя да няма интерес от това договорът да бъде изпълнен, тя може едностранно да го прекрати.

На кой не може да се окаже отпуск

По време на извънредното положение работодателят е длъжен да разреши ползването на платен или неплатен отпуск, когато те му бъдат поискани от:

- бременна работничка или служителка или такава в напреднал етап на лечение инвитро;
- майка или осиновителка на дете до 12 години или на дете с увреждания, независимо от възрастта;
- работник или служител, който е самотен баща на дете до 12 години или на дете с увреждане, независимо от възрастта;
- непълнолетен работник или такъв с трайно увреждане 50% и над 50 на сто;
- трудоустроен или боледуващ от болест, която му дава закрила срещу уволнение.

Докато работата в предприятието е спряна, служителите имат право на брутното си трудово възнаграждение. *Кое е по-добре за работодателя - да съкрати работника или да получава помощ от държавата?*

Отговорът на този въпрос зависи от преценката на няколко фактора:

- Бързината, с която се очаква конкретното предприятие да се възстанови след кризата и ще има нужда от връщане на персонала. Това е твърде различно за различните видове стопанска дейност. От туристическия бизнес например заявиха, че за разлика от други стопански дейности, които могат веднага да заработят с пълен капацитет след края на извънредното положение, при тях възстановяването ще е много бавно дори и без други сътресения.
- Зависимостта на производството от персоналната квалификация на наетите работници и необходимостта те да бъдат запазени и след края на извънредното положение.
- Финансовия ресурс на работодателя - дали той е в състояние да изпълни ангажимента да изплаща на персонала, чиято дейност е спряна. Това означава, че за периода, в който получава компенсации, той трябва да е в състояние да изплаща на работниците си 40% от brutната заплата плюс осигуровките върху цялата сума на възнагражденията.

Какви ограничения за пътуване има?

Със заповед на министърът на здравеопазването от 26 март преминаването през контролно-пропускателните пунктове на входно-изходните пътища на областните центрове се облекчава. Въпреки това в зависимост от причината за пътуване се изискват различни документи. При пътуване по работа е нужна служебна бележка от работодателя или документ, като например служебна карта, пропуск и др. Ако пътуването е по здравословни причини трябва медицински документ. При всички случаи е необходима и декларация по образец на МВР, в която се посочва причината за пътуването. Последният документ се взима от полицаите при всяко преминаване на КПП, което означава, че трябва предварително да се пресметне през колко пункт ще се мине на отиване и връщане, за да се подготви и съответният брой декларации.

✓ Засега лошият сценарий на правителството е 3% спад на БВП и нулева инфлация

В ревизирания бюджет за 2020 г. се залагат над 1 млрд. лв. по-малко приходи от ДДС спрямо сега планираните

Наложените безпрецедентни мерки за овладяване на кризата с COVID-19 ще оставят икономиката на България без двигател през тази година - ще се свият потребление, износ, частни инвестиции. Това ще доведе до спад на БВП до 3% през 2020 г., ръст на безработицата и замразяване на възнагражденията. Прогнозите са на експертите на Министерството на финансите и са част от мотивите към проекта за ревизия на бюджет 2020. Тя предвижда спад на приходите с 2.44 млрд. лв., дефицит 3.5 млрд. лв., или 3% от БВП, и увеличение на тавана за нов дълг до 10 млрд. лв. през тази година. Текстовете вече са публикувани на сайта на народното събрание и ще започнат да се дискутират от депутатите още в сряда.

В мотивите се посочва още, че допълнително влошаване на икономиките на основните търговски партньори на България и неяснотата за продължителността на мерките в ситуация на извънредно положение в страната правят точната макропрогноза за всички косвени и преки ефекти върху икономиката нереалистична. Затова и при силно негативен сценарий "е възможно да се наложат и допълнителни промени във фискалните параметри за годината".

Икономика в рецесия

Когато през есента се гласуваше бюджет 2020, очакванията бяха за ръст на икономиката над 3%, продължаващ спад на безработицата, ръст на възнагражденията и добро представяне на експортно ориентирани бизнеси. Новата реалност е по-различна - прогнозите са еврозоната да изпадне в рецесия, световният БВП да е малко под нивото от 2019 г. Много от заводите в страната, които работят за износ, започнаха да затварят, а някои и да съкращават служители. Мерките за ограничаването на хора и товари водят до силен спад на потреблението на стоки и услуги и на практика до замразяване на цели отрасли от икономиката. Според Министерството на финансите всички тези фактори ще доведат до спад на БВП през 2020 г. с 3%. "Безпрецедентните мерки за ограничаване на движението, приети от всички страни, ще се отразят съществено на износа на транспортни и туристически услуги. Очаква се това да се отрази в спад на реалния износ на услуги с 25.7% през 2020 г. спрямо 2019 г. Ограниченото търсене в основните ни търговски партньори и удължените срокове за доставка ще засегнат и износа на стоки, който се очаква да спадне с 13.3%", се посочва в доклада. Така очакванията са износет на стоки и услуги да намалее с 16.3%, или повече от предкризисната 2009 г., когато минусът беше 11.7%.

Прогнозите за пазара на труда са по-оптимистични - средният за годината спад на заетите се оценява на 2.1%, а нивото на безработица се очаква да се покачи с около 2 пункта спрямо 2019 г. до 6.2%. Тук обаче е направена уговорката, че сметките са при допускане, че 75% от засегнатите от ограничителните мерки бизнеси се възползват от мярката за субсидирана заетост 60/40. Ревизирани са и очакванията за инфлация - да е близка до нула през 2020 г., предвид спада на цената на петрола (залага се понижение от 40% спрямо 2019 г.) и на природния газ, както и заради влошаващите се параметри на пазара на труда.

Какво се променя в числата за бюджета

Очакваният спад на приходите спрямо заложените сега е 2.44 млрд. лв. Свиването при данъчните постъпления, които се събират от държавата, е с 8%, или с малко над 2 млрд. лв. спрямо сегашния закон, като най-голям спад се очаква при приходите от корпоративен данък (с 11.7%) и ДДС (с 9.3%), като последното обаче има най-съществен номинален принос и се равнява на почти 1.1 млрд. лв. Постъпленията в бюджета на Държавното обществено осигуряване от осигуровки се свиват далеч по-малко - с 257 млн. лв., или спад от 3.2%.

Със 70 млн. лв. се увеличават разходите за лихви предвид заявката за теглене на дълг, а трансферът към ДОО се увеличава с 1.43 млрд. лв. - милиард за мярката 60/40, а останалата сума за компенсиране на по-малкото очаквани приходи. Няма предвидено свиване на капиталовите разходи, които подобно на минали години ще бъдат използвани като буфер при допълнително влошаване на показателите в бюджета.

В проекта не се вижда промяна в разходите за заплати, а обещаните допълнителни суми за хората, които работят на първа линия по овладяване на кризата, ще са от еврофондовете. Средствата, нужни за капитализирането на ББР със 700 млн. лв., са от фискалния резерв, който към 27 март е над 9.5 млрд. лв., ако се съди по данните на управление "Емисионно" на БНБ. По закон нивото му не трябва да е паднало под 4.5 млрд. лв. към края на годината и това изискване не се променя с проекта.

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Коронавирусът - последна информация от Щаба на живо
- Икономика и криза - министър Емил Караниколов
- За хората и банките - коментар на експертите Лъчезар Богданов и Тихомир Тошев
- Пандемията и препоръките на Световната здравна организация - доц. Михаил Околийски

Нова телевизия, „Здравей България“

- Ще има ли недостиг на храни и скок в цените заради пандемията? Гостува земеделският министър Десислава Танева.
- Защо работещите на гара "Илиенци" не са под карантина, след като служителка там почина от коронавирус?
- Колко време могат да издържат бюджетът и държавата на извънреден режим? Коментар на финансиста Левон Хампарцумян.
- Вечерен час в област Стара Загора. Ще има ли скоро забрана и в други части на България?
- Как психолози ще помагат на заразените с коронавирус, на техните семейства и на медиците от първа линия в Пирогов?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. Монитор – Горанов: Ще осигурим ликвидност, няма да вдигаме данъците

в. Монитор – Носенето на маска - препоръчително, а не задължително

в. Монитор – Запорираха имане за още половин милион на олигарха Прокопиев

в. Телеграф – Горанов: Ще осигурим ликвидност, вдигаме данъците

в. Труд – На въпрос на „Труд“ ген. Мутафчийски отговори: Лекуваме с хлороквин болните от COVID-19

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа – Нов дълг, заем от МВФ и 5 млрд. лева от резерва ще спасяват икономиката

в. 24 часа – Недостиг и спекула вдигат цените на дезинфектантите до космически нива

в. 24 часа – Приемат студентите с изпит по скайпа

в. 24 часа - Токът от юли - на юг леко поевтинява, на изток поскъпва с 0,26%, за София още няма нови цени

в. Монитор – Дрехите онлайн евтини, храната и маските - скъпи

в. Монитор – Хиляди в Перник пак останаха на сухо

в. Телеграф – Затегнете контрола при храните

в. Телеграф - - Прокуратурата нареди: Лично Ревизоро да провери ТЕЦ "Бобов дол"

в. Труд – Фондация дари 300 000 лв. за борбата с COVID-19

Водещи интервюта

в. 24 часа – Валентин Николов, изпълнителен директор на Камарата на строителите в България: Господа и дами, не разбирате ли, че ако не работим, скоро няма да има пари и за вашите заплати

в. 24 часа – Д-р Цветелина Спиридонова от щаба в Пазарджик към националния медицински щаб на проф. Коста Костов: Лекуваме COVID като пневмония - спешно ни пишете какво светът използва

в. 24 часа – Адвокат Марин Марковски: Има затворници, готови да се заразят, само да излязат Да ги пуснат, е изключено!

в. 24 часа - Петър Кънев председател на икономическата комисия в Народното събрание: Време е да мислим накъде след кризата, а не само как да я овладеем

в. Монитор – Галина Тимова, зам.-директор на 75-о ОУ „Тодор Каблешков“ в столичния квартал „Факултета“: Заложихме на обучение чрез Facebook, за да достигнем до повече ученици

в. Телеграф - Председателят на социалната комисия в парламента Хасан Адемов: Очакваме инструмента 60:40 да даде своите резултати

в. Труд – Проф. Иво Петров, национален консултант по кардиология, пред „Труд“: Време е да създадем „защитен Вал“ чрез масови тестове

в. Труд – Проф. Владко Панайотов пред „Труд“: След кризата ще имаме нужда от нов „план Маршал“ в Европа

Водещи анализи

в. 24 часа - Идва и трета вълна на икономическо цунами – кои сектори ще удари

в. Телеграф - Консенсус на живот и смърт

в. Труд – Искат гаранционен фонд в туризма

в. Труд – Хората с увреждания -първите забравени при криза

✓ Тестват всички депутати и служители в парламента за COVID-19

Днес всички народни представители ще бъдат тествани за Covid-19, след като снощи стана ясно, че депутатът Хасан Адемов от ДПС е с положителна проба за коронавирус.

На извънреден брифинг малко преди полунощ председателят на народното събрание Цвета Караянчева обяви, че оповестява името на д-р Хасан Адемов, депутат от ДПС и председател на социалната парламентарна комисия с негово съгласие, като изрично подчерта, че няма да дава информация за здравословното му състояние. Ръководителят на Националния оперативен щаб за борба с Covid-19 посочи, че днес той постъпва в болница.

Провежда се извънреден председателски съвет, на който се обсъжда ситуацията.

Вече има създадена организация и още днес ще бъдат тествани депутатите: "В две болнични заведения от сутринта ще се правят тестове, за да може да се установи какво е здравословното им състояние", уточни Караянчева.

В четвъртък ще бъдат направени тестове за Covid-19 и на членове на администрацията, които са били в контакт с Хасан Адемов.

Председателят на народното събрание Цвета Караянчева обясни още, че след като станат ясни резултатите от тестовете ще се решава кога актуализацията на бюджета ще бъде гласувана:

"От тук нататък ще работим според ситуацията", отбеляза тя. Няма да се проведе и насроченото за днес заседание на комисията по енергетика.

На днешния брифинг на Националния щаб за борба с коронавирусната инфекция проф. Венцислав Мутафчийски допълни:

„Групата, която ще се изследва, ще се подаде от госпожа Цвета Караянчева, председател на Народното събрание.

Разпределени са в две болници и за два дни ще се извърши (тестването). Каквото ни се подаде, това ще изследваме.

Епидемиолозите ще направят проучване депутатът (Хасан Адемов) какви са най-близките му контакти и ако има от тях и журналисти", ще бъдат тествани.

По отношение на мерките, които са взети в сградата на Народното събрание проф. Мутафчийски обясни:

„Има процедура, която се спазва - прави се дезинфекция на самите сгради и помещения. Тя се прави всеки ден в Народното събрание, както и в Министерския съвет, както и в болниците, както и в случаите, където са установени коронавирус инфектирани....

Народното събрание от миналия петък не работи, така че не става въпрос за това, че въпросния депутат е бил току-що на работа там и са подложени на риск тези, които дават пресконференция и съответно тези, които работят в сградата".

Не е необходимо целия парламент да бъде поставен под карантина, подчерта ръководителят на Щаба:

„Депутатите ще бъдат днес тествани, след което се установяват лицата в най-близък контакт. Става въпрос за лице, което е било за последен път на работа последния петък. След което, ако дадат отрицателни резултати, ще продължат да работят....

Ако са отрицателни, те ще продължат работа ние не може да закрием държавата по този принцип".

✓ Редовно заседание на Министерския съвет чрез видеоконферентна връзка

Премиерът Бойко Борисов и членовете на Министерския съвет ще проведат чрез видеоконферентна връзка днешното редовно правителствено заседание.

Кабинетът се очаква да приеме Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия 2020 за 2018 г. и да одобри допълнителни трансфери по бюджетите на общините за възстановяване на транспортните разходи или на разходите за наем на педагогическите специалности в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Министерският съвет ще приеме и Наредба за условията и реда за осъществяване на дейностите, свързани с оръжията и боеприпасите и контрола над тях в Държавна агенция "Технически операции".

✓ Дигиталните промени по време на пандемия

Желанието за все повече информация, свързана с COVID-19 в интернет крие своите опасности. Но животът онлайн отвори и нови възможности.

"Може би една от основните опасности в момента е да не бъдем излъгани", каза в студиото на сутрешния блок на БНТ Любомир Тулев, експерт по киберсигурност. В момента е важно да се преценява на кои източници бихме могли да се доверим, защото едно от проучванията от миналата година показва, че България е на едно последните места по възможност да разбере коя информация е важна или не. Тулев обясни, че трябва да проверяваме информацията си от няколко източника, на които имаме доверие. Опасности винаги е имало. Информацията ни залива постоянно.

Сред положителните неща, които ни се случва Тулев отбеляза бързото развитие на дигиталното образование у нас. Учители и училища в България вече се дигитализираха. Пандемията е принудила много от бизнесите да се трансформират дигитално. Според експертът много от компаниите се видели позитивите на това служителите им да работят от вкъщи. Използването на дигиталните ресурси от компаниите ще продължи и след края на извънредното положение, смята той.

Много от компаниите не бяха подготвени, но много бързо успяха да се организират и да инвестират в киберсигурност.

✓ Пандемията и препоръките на Световната здравна организация

Правилно беше отменена заповедта за задължително носена на маски на публични места. Това каза в студиото на "Сутрешен блок" представителят на офиса на СЗО в България Михаил Околийски. Той е на мнение, че в България се справяме много по-добре от други страни. По думите му отмяната на забраната е свързана с това, че маски не могат да

бъдат осигурени безплатно на всички хора и заради недостига на адекватните маски, защото "тези, направени от памук, не са особено ефективни".

Позициите на СЗО много рядко се променят и затова се приема за много надеждна организация с надеждни съвети и препоръки. Михаил Околийски беше категоричен, че маски трябва да се носят само от хора, които са болни и от здравни работници, които са в ежедневен и много близък риск от заразяване с COVID-19 или с други инфекциозни заболявания.

Всяка една страна се опитва максимално добре да защити своите граждани и има различни пакети от мерки, които се мониторира дали работят или не, коментира още Михаил Околийски.

✓ Гутериш: COVID-19 е най-голямото изпитание пред човечеството след Втората световна война

ООН прогнозира, че до 25 милиона работни места могат да бъдат изгубени по целия свят в резултат на пандемията

Докладът на ООН прогнозира, че до 25 милиона работни места могат да бъдат изгубени по целия свят в резултат на пандемията, съобщават Би Би Си и БГНЕС. Настоящата пандемия от коронавирус е най-голямото предизвикателство за света след Втората световна война, предупреди генералният секретар на ООН Антонио Гутериш. Той каза, че това може да доведе до рецесия, "която вероятно няма аналог в близкото минало".

Гутериш произнесе реч по време на стартирането на доклад на ООН за потенциалното социално-икономическо въздействие на епидемията.

Броят на потвърдените случаи по света вече е близо 850 000, а починалите са повече от 41 000.

Повече от 181 000 души в Америка са заразени, сочат данните, събрани от университета на Джон Хопкинс.

Междувременно Испания, една от най-тежко засегнатите страни, регистрира 849 смъртни случая през последните 24 часа - най-големият брой жертви за един ден.

Във Великобритания общо 3089 души са загинали до 30 март - ръст от 381, съобщават властите. Сред жертвите е и 13-годишно момче.

Изказвайки се в централата на ООН в Ню Йорк, Гутериш заяви: „Новата коронавирусна болест атакува обществата в основата им, като отнема животите и препитанието на хората. Това, от което светът има нужда сега, е солидарност. COVID-19 е най-голямото изпитание, с което се сблъскваме заедно от създаването на ООН".

Гутериш призова индустриализираните нации да помогнат на тези, които са по-слабо развити или потенциално „изправени пред кошмара на болестта, разпространяваща се като див огън".